

This publication has received funding from the European Union.

Социално осигурителната схема в Кипър

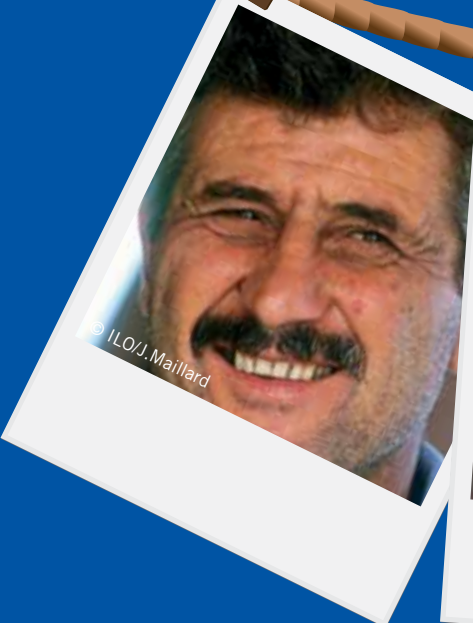

Добре дошли,

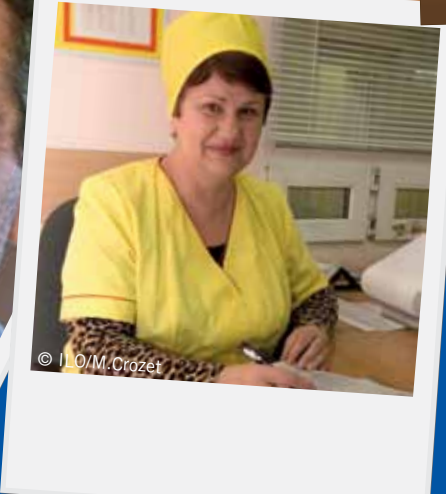
Пристигайки в Кипър вие може да започнете да търсите работа или вече да имате такава. За много от вас това ще е и първия път, когато ще живеете и работите далеч от къщи в чужда държава.

Настоящият наръчник предоставя информация за вашите права и задължения съгласно схемата за социална сигурност, както и за правото ви на социална пенсия и детски надбавки. Освен това накратко представя и регламент 883/04, който координира системите за социална сигурност в държавите-членки на ЕС.

The sole responsibility for this publication lies with the author and the Commission is not responsible for any use that may be made of the information contained in this guide.

© ILO/J. Maillard

© ILO/M. Crozet

© ILO/M. Crozet

Социално осигурителната схема в Кипър

Ако вече имате работа/работите в Кипър

Ако вие вече работите в Кипър вероятно сте наясно, че има само една действаща Схема за Социална Сигурност (ССС), която обхваща всички заети и самостоятелно заети лица.

Какъв е размерът на вноските, които плащате и как ги внасяте зависи от:

- Колко печелите/какъв е дохода ви, и
- Дали сте наето лице или работите за себе си.

Вашите вноски към Фонда за Социална Сигурност

В случай, че работите за някой, то вие сте “заето лице”. Човекът/фирмата, за когото работите е ваш “работодател” и съответно отговорен за вашето регистриране в системата за социално осигуряване. Вашият работодател ще удържи от вашето брутно възнаграждение 6.8% и ще го внесе в фонда за социална сигурност. В началото на всяка осигурителна година вие ще получите извлечение от службите за социална сигурност, което показва общия ви доход и вноските за предходната година.

Размерът на вашата осигурителна вноска е 17.9% от заплатата ви, и се разпределя между вашия работодател, вас и държавата в пропорция съответно: 6,8%, 6,8% и 4,3%.

Ако работите за себе си вие сте “самостоятелно заето лице” и сте отговорен да се регистрирате в СССР както и да плащате вноските си направо на нас на всеки три месеца.

Общия размерът на вашата вноска е 16.9% от условия ви доход. От тези 16.9%, 12.6% се плащат от вас а 4.3% - от държавата. Вие също така трябва да платите и допълнителни 2% от Социалния Кохезионен Фонд.

В допълнение към изброеното по-горе, вие следва да сте информирани, че доброволно осигуряване се предоставя и на лица, които искат да продължат да се осигуряват една година след срока на задължителното осигуряване или на лица, които работят в трета държава на служба при Кипърски работодатели. За доброволно осигуряващите се лица осигурителната вноска е 14.8% върху декларирания доход.

Документ за заетост

Когато започнете работа, вашият работодател ще ви даде документ за заетост, който вие трябва да попълните и копие от който трябва да носите винаги във себе си. Документът съдържа вашите лични данни, както и датата на започване на работа. Вашият работодателя е задължен по закон да изпрати този документ до нашите служби.

Обезщетения

Схемата предоставя следните обезщетения/помощи:

Видове обезщетения		Правоимащи и условия за получаване
	Помощ за раждане	Изплаща се на жените, независимо дали са заети, самостоятелно заети или доброволно осигуряващи се въз основа на техните или тези на съпрузите им вноски.
	Помощ за погребение	Изплаща се при смъртта на заети, самостоятелно заети или доброволно осигуряващи се, пенсионери и лица на издръжката на пенсионери. Помоща за погребение се изплаща на преживелия съпруг/а, или на лицето, което е поело разходите по погребението.
	Обезщетение за болест	Изплаща се на заети, самостоятелно заети или доброволно осигуряващи се лица, които са на служба при кипърски работодатели в държави, които не са членки на ЕС. Срокът, за който се плаща обезщетението за болест, не може да надхвърля 156 дни за всеки период на прекъсване на трудова заетост.
	Обезщетение за безработица	Изплаща се на заети и доброволно осигуряващи се лица, които са на служба при кипърски работодатели в държави, които не са членки на ЕС. Периодът, през който е платимо обезщетението за безработица, не може да превишава 156 дни за всеки период на безработица.
	Обезщетение за майчинство	Изплаща се на заети, самостоятелно заети и доброволно осигуряващи се жени, които са на служба при кипърски работодатели в държави, които не са членки на ЕС. Обезщетението за майчинство се изплаща за период от 18 седмици.
	Обезщетение за сираци	Изплаща се на заети, самостоятелно заети или доброволно осигуряващи се лица. В случай, че сиракът не е навършил 15 годишна възраст, или е нетрудоспособен, независимо от възрастта си, обезщетението се изплаща на лицето, под чиито грижи се намира. Във всички останали случаи обезщетението се изплаща на самия сирак. Обезщетението се изплаща докато сиракът навърши пълнолетие. Ако сиракът е неспособен да се грижи за себе си – до живот.
	Пенсия за старост	Изплаща се на заети, самостоятелно заети или доброволно осигуряващи се лица. Всяко осигурено лице, навършило 65 годишна възраст, има право на пенсия за старост при условие, че отговаря на определени осигурителни условия. При някои специални/по-строги условия осигуреното лице може да придобие право на пенсия на 63-годишна възраст.

Видове обезщетения		Правоимащи и условия за получаване
	Пенсия за вдовица/ вдовец	Изплаща се на заети, самостоятелно заети или доброволно осигуряващи се лица. Пенсията за вдовица се изплаща на жена, която е живяла със съпруга си преди смъртта му, или е била изцяло издържана от него. Пенсията за вдовец се изплаща на мъж, който е трайно неспособен да се грижи за себе си и е бил на постоянната издръжка на съпругата си.
	Пенсия за инвалидност	Изплаща се на заети, самостоятелно заети или доброволно осигуряващи се лица, които са на служба при кипърски работодатели в държави, които не са членки на ЕС. Пенсията за инвалидност се изплаща на лица, които са били нетрудоспособни за поне 156 дни, и за които се очаква, че ще останат трайно нетрудоспособни.
Обезщетения при трудови злополуки и професионални болести		
	Обезщетение при травма (Временна неработоспособност)	Изплаща се на заети лица от четвъртия ден на прекъсване на работа поради трудова злополука или професионално заболяване максимум до 12 месеца.
	Обезщетение при нетрудоспособност/ инвалидност	Изплаща се на заети лица поради настъпване на трудова злополука или професионална болест. Може да бъде под формата на еднократна помощ или на пенсия, в зависимост от степента на инвалидност/нетрудоспособност. Пенсия за инвалидност/нетрудоспособност се изплаща на заети лица, чиято степен на инвалидност е 20% или повече. Пенсията се изплаща до живот, освен в случаите, при които лицето се възстанови. Еднократна помощ се изплаща на заети лица, чиято степен на инвалидност/нетрудоспособност е между 10% и 19%.
	Обезщетение при смърт	Изплаща се на заети лица. Помощта при смърт се изплаща на преживелите лица, ако заетото лице е починало в резултат на трудова злополука или професионално заболяване. Помощта включва: (i) пенсия на вдовица/вдовец, (ii) пенсия за сираци, (iii) надбавка за родители.

Как да кандидатствате за дължащите ви се обезщетения/помощи

Обезщетение за безработица

Вие имате право на обезщетение за безработица при условие, че сте годен/на за работа, търсещ/а работа и отговаряте на всички необходими осигурителни условия от Кодекса за Социално Осигуряване. За да кандидатствате за това обезщетение трябва да посетите бюро по труда във вашата област и да се регистрирате като безработен. Веднага след като направите регистрацията си там вие следва да дойдете в Службите за социална сигурност и да се регистрирате и при нас. За тази цел трябва да носите личната си карта.

Всички други обезщетения

Що се отнася до останалата част от обезщетенията предоставяни от Схемата за социална сигурност, процедурата за кандидатстване не е толкова сложна и вие следва да изпълните следните стъпки:

- (а) Свалете от нашата електронна станица формуляра/заявлението което съответства на обезщетението за което кандидатствате или го вземете от Службата за социална сигурност към вашата област,
- (б) Попълнете формуляра/заявлението (във всеки формуляр са изброени и документите, които трябва да приложите) и
- (в) Подайте заявлението до Службите за социална сигурност или центрове за обслужване на клиенти към вашата област

Социална Пенсия

Ако сте достигнали възраст от 65 години и сте пребивавали законно в Кипър най-малко 20 години след достигане на 40-годишна възраст, или 35 години след достигане на 18-годишна възраст, то вие може да заявите правото си за получаване на социална пенсия пред Службите за социална сигурност, при условие, че нямате право на пенсия от друг източник.

Следва да сте наясно, че социалната пенсия не може да се получава в друга държава.

Детски Надбавки

Детските надбавки се отпускат на семейства, чието обичайно място на пребиваване е в Кипър, и по специално територията под ефективен контрол на Република Кипър.

Доходът и определени икономически критерии са условия за отпускане на детски надбавки.

Независимо от размера на дохода, детски надбавки ще бъдат отпуснати, при условие че общата стойност по текущи цени на притежаваното от семейството имущество включително жилище или недвижимо имущество, акции, облигации, държавни ценни книжа не надвишава €1.200.000.

Детски надбавки се отпускат на семействата само за тези от децата им, които не са семейни и живеят под един покрив с родителите си, при следните условия:

- (а) до навършване на 18-годишна възраст,
- (б) до навършване на 19-годишна възраст, в случай че учът средно образование,
- (в) до навършване на 21-годишна възраст, ако са на служба в Националната гвардия,
- (г) независимо от възрастта, ако децата не са в състояние да се издържат самостоятелно.

При изчисляване на общия семеен доход се взима предвид brutния доход получен в годината предхождаща предявяване правото за получаване на детски надбавки на всички членове на семейството от заетост, пенсии, наеми, дивиденди, лихви по депозити, акции/ценни книжа в Кипър или в чужбина. Всякакви социални помощи предоставени от Службата за социално подпомагане или други държавни институции също се взимат предвид.

УДОСТОВЕРЕНИЯ/ДОКУМЕНТИ

Придружаващите удостоверения/документи трябва да са на ГРЪЦКИ или на АНГЛИЙСКИ език. Ако тези документи са издадени на друг език, трябва да бъдат придружени от официално заверен превод на гръцки език.

Пребиваване в Кипър

За чужденци с обичайно пребиваване в Кипър:

- (а) копие от Сертификата за регистрация, Разрешение за временен престой, или Разрешително за пребиваване на подателя и членовете на семейството му получено от отдел Граждански Регистър и Миграция,
- (б) за деца, които са ученици: документи удостоверяващи, че са записани за първия и втория семестър на учебната година,
- (в) за малки деца, които не посещават нито училище, нито детска градина: удостоверение от председателя на обществената организация за това, че живеят под един покрив с родителите си.

Годишен брутен доход:

При подаване на искане към заявлението следва да се приложат следните доказателства за доход:

- (а) за заети лица - копие от фишовите за заплати от работодателя показващи brutния доход от предходната година,
- (б) за доходи от чужбина - удостоверения издадени от компетентните органи от предходната година,
- (в) съдебно решение за издръжка (когато е необходимо).

Координация на Социалната Сигурност на ЕС

Разпоредбите на ЕС относно социалната сигурност координират схемиите за социална сигурност на държавите-членки на ЕС и определят общи правила и принципи, които трябва да се спазват от всички национални органи и институции за социална сигурност при прилагането на националните закони. В този контекст схемите за социална сигурност на Кипър и България са съответно координирани.

В коя държава-членка сте осигурен?

Като правило към вас във всеки един момент се прилага законодателството за социална сигурност само на една държава-членка на ЕС - държавата, в която работите. Следователно, ако работите в Кипър към вас се прилагат кипърските разпоредби относно социалната сигурност.

Въпреки това има ограничен брой изключения от гореспоменатия принцип. Най-честото срещаната дерогация е при командироване, когато командированите служители остават в обхвата на законодателството на държавата, от която са изпратени. Следователно, ако вие сте командирован от вашия кипърски работодател в друга държава-членка на ЕС за период, който не надвишава две години, то е необходимо да получите документ "A1", който удостоверява че сте обхванат от законодателството на Кипър.

За да се сдобие с документ "A1" вие следва да влезете в контакт със Службите за социална сигурност и да попълните формуляр, който може да бъде намерен на електронната им страница.

Как се прилагат разпоредбите относно координацията по отношение на паричните обезщетения?

Обезщетение за болест, обезщетение за майчинство и помощ за раждане

По общо правило тези обезщетения винаги се изплащат от държавата, в която последно сте осигурен, независимо от държавата ви на пребиваване/престой.

В случай, че не изпълнявате необходимите осигурителни условия за тези обезщетения, то ще се вземат предвид и придобитите ви периоди на осигуряване в друга държава-членка.

Така например, ако вие работите в Кипър и кандидатствате за едно от гореизброените обезщетения, но не отговаряте на необходимите осигурителни условия съгласно кипърското законодателство за социалната сигурност, то тогава ще се вземат под внимание и вашите периоди на осигуряване придобити в България, или във всяка друга държава-членка на ЕС.

Обезщетение за безработица

Ако загубите работата си в Кипър и искате да получите обезщетение за безработица, то Службите за социална сигурност ще вземат предвид и вашите периоди на осигуряване придобити в България или във всяка друга държава-

членка, ако това се изисква като условие за придобиване правото на обезщетение.

Ако сте регистриран като безработен от най-малко четири седмици и желаете да търсите работа в друга държава-членка, то вие следва да поискате от Службите за социална сигурност издаването на документ "U2", който ви позволява да прехвърлите обезщетенията за безработица за период от три месеца.

Освен това трябва да сте наясно, че до седем дни след отпътуването ви от Кипър трябва да се регистрирате в службите по заетостта на държавата, в която търсите работа.

Ако загубите работата си в Кипър и желаете да се върнете в държавата ви по пребиваване и там да търсите работа и кандидатствате за получаване на обезщетения за безработица, то в този случай трябва да се свържете със кипърските Служби за социална сигурност и да поискате издаването на документ "U1".

Ако вие сте нает в сферата на туризма и вашата заетост е временно прекратена по време на зимния период вие може да кандидатствате за получаване на обезщетение за безработица само в Кипър.

Пенсия за старост, пенсия за инвалидност, пенсия за овдовели лица и обезщетение за сираци

Според разпоредбите на ЕС вие можете да получите пенсия от всяка държава-членка, в която сте осигурявани най-малко една година. Всички пенсии могат да се изнасят/изплащат в държавата ви по пребиваване.

Размерът на вашата пенсия, която ще получите от всяка държава-членка зависи от периода ви на работа/осигуряване във всяка отделна държава. Ако периодът, през който сте се осигурявали в държава-членка не е достатъчен, то всеки период на заетост и осигуряване, в която и да е държава-членка ще бъде взет предвид с оглед изпълнението на критериите за отпускане на пенсия.

Ако вие пребивавате в Кипър и искате да кандидатствате за получаването на гореспомнатите пенсии и обезщетения, то можете да се свържете със Службите за социална сигурност към вашата област с оглед попълването на всички необходими формуляри. Службите за социална сигурност ще изпратят вашия формуляр до държавата/вите-членка/и, където сте работили и сте били осигурявани.

Социална Пенсия

Ако вие пребивавате в Кипър и не удовлетворявате условията за пребиваване нужни за получаването на социална пенсия, то тогава ще се сумират и периодите на пребиваване, които са завършени в България или в друга държава-членка на ЕС.

Моля, вземете под внимание, че тази пенсия не се пренася при преместване в друга държава.

Семейни надбавки/обезщетения

Членове на семейство, които пребивават в друга държава-членка.

Човек има право на семейни обезщетения съгласно законодателството на компетентната държава членка, включително и за членовете на семейството му,

които пребивават в друга държава членка, така сякаш членовете на семейството пребивават в първата държава-членка. Обаче пенсинерите получават семейни обезщетения в съответствие с законодателството на държавата-членка компетентна за изплащане на тяхната пенсия.

Правила за предимство в случай на прекриване.

В случаите, когато за един и същи период и за един и същ член на семейството се полагат семейни обезщетения съгласно законодателството на повече от една държава-членка се прилагат специални правила за предимство.

В случай на прекриващи се права семейните обезщетения се отпускат в съответствие с законодателството признато за водещо. Правото на семейни обезщетения по силата на противоречащи се законодателства ще бъде прекратено до размера на обезщетението предвидено от първото законодателство и в случай на необходимост ще се изплати добавка, съответстваща на разликата между двете обезщетения. Такава добавка обаче, не се дължи за деца живеещи в друга държава-членка, в случай че правото на семейни обезщетения се основава на пребиваване.

По-долу ще намерите полезни адреси на службите за социална сигурност, бюрата по труда, центрове за услуги на гражданите, както и службата за помощи и обезщетения:

Служби за социална сигурност	
Nicosia Social Insurance Office 56 Athalassas Avenue 1466, Strovolos Nicosia Information: 22409710 Email: nicosia@sid.mlsi.gov.cy	Paphos Social Insurance Office 1 Filikis Etairias Street 8047, Paphos Information: 26821225 Email: paphos@sid.mlsi.gov.cy
Limassol Social Insurance Office 80 Franklin Roosevelt Avenue 3012, Limassol Information: 25804319 Email: limassol@sid.mlsi.gov.cy	Free Famagusta Area Social Insurance Office 82 Eleftherias Street 5385, Derinea Information: 23820118 Email: famagusta@sid.mlsi.gov.cy
Larnaca Social Insurance Office 1 Filiou Tsigaridi Street 6023, Larnaca Information: 24805223 Email: larnaca@sid.mlsi.gov.cy	Polis Chrysochous Social Insurance Office 2 Agias Kiriakis Street Information: 26321532
Гореща телефонна линия за незаконно наемане на работа или недекларирана заетост: 77778577 Електронен адрес на Службите за социална сигурност: www.mlsi.gov.cy/sid	

Бюра по труда

<p>Nicosia District Labour Office</p> <p>Postal Address: District Labour Office CY-1464 Nicosia</p> <p>Street address: 3 Mousiou str. Nicosia</p> <p>Tel.: 22403000 - Fax: 22873170 Email: dlonic@dl.mlsi.gov.cy</p>	<p>Agros Local Labour Office</p> <p>30, Agros str. 4860 Agros Tel.: 25874074 Fax.: 25521061</p>
<p>Aglangia Local Labour Office</p> <p>22 Larnacos Ave, 2101 Aglangia</p> <p>Tel.: 22874800 - Fax: 22874824</p>	<p>Participation at the Citizen Service Centre of Pelendri</p> <p>(Every Monday and Thursday)</p> <p>Tel.: 25813400 - Fax.: 25813410</p>
<p>Lakatamia Local Labour Office</p> <p>Corner Makariou III Ave. and 16 Apostolou Varnava str. 2312 Lakatamia</p> <p>Tel.: 22443717 Fax: 22443718</p>	<p>Paphos District Labour Office</p> <p>Postal Address: P. O. Box 60067 CY-8100 Paphos</p> <p>Street address: 1, Ayiou Spyridonos str, 8021 Paphos</p> <p>Tel.: 26821658 - Fax: 26821670 Email: dlopaphos@dl.mlsi.gov.cy</p>
<p>Latsia Local Labour Office</p> <p>5A&B Demetri Stavrou Ave. 2224 Latsia</p> <p>Tel.: 22815848 Fax: 22815868</p>	<p>Polis (Chrysokhou) Local Labour Office</p> <p>Postal Address: P.O. Box 66155 8820 Polis Chrysokhou</p> <p>Street address: Corner 1 Arsinoes Ave and Timohari str. CY-8820 Polis Chrysokhou</p> <p>Tel.: 26322409 Tel.: 26821841 - Fax: 26821850</p>

Бюра по труда

Kakopetria Local Labour Office

16 Ayiou Georgiou Str.
2800 Kakopetria
Tel.: 22463702
Fax.: 22922260

Larnaca (and Famagusta) District Labour Office

Postal address:
P. O. Box 40136
CY-6301 Larnaca
Street address:
Philiou Tsigarides Street
Social Insurance Building
Larnaca
Tel.: 24805312 - Fax: 24304532
Email: dlolca@dl.mlsi.gov.cy

Limassol District Labour Office

Postal Address:
P. O. Box 71036
CY-3840 Limassol
Street address:
80 Franklin Roosevelt Avenue
Social Insurance Building, 2nd floor
Limassol
Tel.: 25827350
Fax: 25306526
Email: dlolim@dl.mlsi.gov.cy

Employment Services of Limassol District Labour Office

67 Franklin Roosevelt Avenue
3012 Limassol
tel.: 25827320 - Fax: 25306563

Free Famagusta Area Local Labour Office

Postal address:
P. O. Box 36166
CY-5386 Dherynia
Street address:
49 Acropoleos Street
5380 Dherynia
Tel.: 23812052
Fax: 23730465
Email: dlopar@dl.mlsi.gov.cy

Ypsonas Local Labour Office

2, Oresti str.
4186 Ypsonas
Tel.: 25826900
Fax: 25305796

Aradippou Local Labour Office

20 Acropoleos str. Aradippou
Tel.: 24813295
Fax: 24813302

Eastern Limassol Local Labour Office

78, Griva Digeni avenue
3101 Limassol
Tel.: 25814914
Fax: 25814923

Центрове за услуги на гражданите

Nicosia CSC

29 Katsonis Street
Ayioi Omoloyites
Nicosia

Tel.: 22446686

E-mail: kep@papd.mof.gov.cy

Pelendri CSC

70 Arch. Makarios the 3rd Street
4878
Pelendri

Tel.: 25813400

E-mail: keppelendri@papd.mof.gov.cy

Larnaka CSC

27 Gregori Afxentiou Avenue
6021
Larnaca

Tel.: 24815555

E-mail: keplarnaca@papd.mof.gov.cy

Paphos CSC

62, Eleftheriou Venizelos Avenue
8021

Tel.: 26822400

Fax: 26948686

E-mail: keppafos@papd.mof.gov.cy

Limassol CSC

21 Spyrou Araouzou Street
3036
Limassol

Tel.: 25829129

E-mail: keplimassol@papd.mof.gov.cy

Polis Chrysochous CSC

1 Evagoras Pallikarides Street
8820
Polis Chrysochous

Tel.: 26821888

E-mail: keppolis@papd.mof.gov.cy

Служба за помощи и обезщетения

(a) Grants and Benefits Service, Tefkrou 6, Nicosia – Tel.: 22 804000,

(b) Service Counter, Ministry of Finance, Nicosia – Tel.: 22 601623,

